

REGULAMENT nr. 3

din 19 martie 2009

privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit

Monitorul Oficial, Partea I din 30 martie 2009

Având în vedere prevederile art. 101 alin. (1) și ale art. 150 alin. (1) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 19 din Ordonanța Guvernului nr. 28/2006 privind reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 266/2006, și ale pct. 402 din anexa la Ordinul Băncii Naționale a României nr. 13/2008 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene, aplicabile instituțiilor de credit, instituțiilor financiare nebancale și Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar, în temeiul art. 48 din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, al art. 420 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 72 din Ordonanța Guvernului nr. 28/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 266/2006,

Banca Națională a României emite prezentul regulament.

CAPITOLUL I Dispoziții generale

Art. 1.

(1) Prezentul regulament se aplică instituțiilor de credit, persoane juridice române, și sucursalelor din România ale instituțiilor de credit din state terțe, precum și instituțiilor financiare nebancale, persoane juridice române, și sucursalelor din România ale instituțiilor financiare nebancale străine, cu excepția celor ce se încadrează în prevederile titlului I, cap. IV secțiunea a 2-a "Instituțiile financiare din alte state membre" din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.

227/2007, cu modificările și completările ulterioare, înscrise în Registrul general deschis la Banca Națională a României, și reglementează:

- a) în cazul instituțiilor de credit:
  - clasificarea creditelor acordate debitorilor din afara sectorului instituțiilor de credit;
  - clasificarea creditelor acordate altor instituții de credit și a plasamentelor constituite la acestea;
  - determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit aferent creditelor/plasamentelor clasificate;
  - constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit;
- b) în cazul instituțiilor financiare nebancale:
  - clasificarea creditelor acordate debitorilor din afara sectorului instituțiilor de credit;

- determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit aferent creditelor clasificate;

- constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit.

(2) Prevederile prezentului regulament, referitoare la expunerile din credite/plasamente, înregistrate față de instituții de credit, sunt aplicabile numai în cazul instituțiilor de credit.

Art. 2

Expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) instituții de credit - entități definite potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

b) instituții financiare nebankare - entități definite potrivit Ordonanței Guvernului nr. 28/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 266/2006;

c) împrumutători - instituțiile de credit și instituțiile financiare nebankare cărora li se aplică prezentul regulament;

d) grupul împrumutătorului - grupul format din societatea-mamă, filialele societății-mamă și filialele împrumutătorului;

e) țări din categoria A - statele membre ale Uniunii Europene¹) și țările care sunt membre depline ale Organizației de Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), precum și acele țări care au încheiat acorduri speciale de împrumut cu Fondul Monetar Internațional (FMI) în cadrul acordurilor generale de împrumut (GAB); în cazul în care o țară din această categorie își reeșalonează datoria publică externă, țara respectivă este exclusă din categoria A pe o perioadă de 5 ani;

f) bănci de dezvoltare multilaterală - Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (the International Bank for Reconstruction and Development), Societatea Financiară Internațională (the International Finance Corporation), Banca Interamericană de

Dezvoltare (the Inter-American Development Bank), Banca Asiatică de Dezvoltare (the Asian Development Bank), Banca Africană de Dezvoltare (the African Development Bank), Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei (the Council of Europe Development Bank), Banca Nordică de Investiții (the Nordic Investment Bank), Banca de Dezvoltare din Caraibe (the Caribbean Development Bank), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (the European Bank for Reconstruction and Development), Fondul European de Investiții (the European Investment Fund), Societatea Interamericană de Investiții (the Inter-American Investment Corporation);

g) debitor - entitate față de care împrumutătorul înregistrează expuneri din credite/plasamente, inclusiv entitatea față de care împrumutătorul înregistrează numai expuneri care constituie debite potențiale, cum sunt, de exemplu, angajamentele de finanțare sau de garantare;

h) debitor, persoană fizică, expus la riscul valutar - debitor, persoană fizică, ce nu generează fluxuri de numerar nete pozitive în valuta de exprimare a creditului, care să permită rambursarea la termen a fiecărei rate de credit (principal și dobândă). Intrările de numerar se ajustează în funcție de gradul de certitudine și de caracterul de permanență al acestora;

i) situații financiare - situațiile financiare anuale și periodice, întocmite conform reglementărilor emise de Ministerul Finanțelor Publice sau de autorități cu competențe similare din alte țări;

j) serviciul datoriei - numărul de zile de întârziere la plată față de data scadenței datoriei;

k) performanță financiară - reflectarea potențialului economic și a solidității financiare ale unei entități, obținută în urma analizării unui ansamblu de factori cantitativi și calitativi;

l) inițiere de proceduri judiciare - cel puțin

una dintre următoarele măsuri luate în scopul recuperării creanțelor:

- darea de către instanță a hotărârii de deschidere a procedurii falimentului;
- declanșarea procedurii de executare silită față de persoanele fizice sau juridice.

Se aplică același regim și pentru investiția cu formulă executorie a contractelor de credit, contractelor de garanție și a hotărârilor judecătorești definitive ce dispun asupra contractelor de credit, precum și asupra contractelor de garanție, dacă este cazul, sau asupra contractelor de plasament;

m) principal - sumele avansate de împrumutatori debitorilor sub forma capitalului împrumutat, inclusiv cele care s-ar putea încadra în această categorie în cazul în care devin exigibile obligațiile împrumutatorilor din angajamentele de finanțare și din cele de garantare asumate de aceștia, precum și depozitele plasate la instituțiile de credit;

n) credite și plasamente - categoriile de credite și plasamente care se clasifică de împrumutatori în conformitate cu prevederile prezentului regulament, sistematizate din punctul de vedere al cerinței privind constituirea de provizioane specifice de risc de credit, al apartenenței debitorului la sectorul instituțiilor de credit, al structurării, după caz, în principal și dobândă, precum și al conturilor în care sunt evidențiate. Acestea sunt prezentate la secțiunea I "Credite", respectiv la secțiunea a II-a "Plasamente" din cadrul anexei nr. 1;

o) garanții - garanțiile primite care pot fi luate în considerare de împrumutatori pentru diminuarea expunerii față de debitor, în conformitate cu prevederile prezentului regulament, sistematizate din punctul de vedere al categoriei garanției, precum și al conturilor în care sunt evidențiate. Acestea sunt prezentate la secțiunea a III-a "Garanții" din cadrul anexei nr. 1. Garanțiile se împart în următoarele categorii:

(i) garanții personale - se referă la garanții furnizate de terți (de exemplu: cauțiunea, avalul etc.), ce pot fi încadrate, în funcție de caracteristicile pe care le prezintă, după cum

urmează:

- garanție expresă - protecția furnizată de garanție este legată în mod clar de expuneri ce pot fi identificate cu exactitate sau de un portofoliu de expuneri clar delimitat, astfel încât gradul de acoperire a protecției este clar definit și nu poate fi pus la îndoială;

- garanție irevocabilă - în afara nerespectării de către cumpărătorul protecției a obligației de a plăti la scadență costul protecției, contractul prin care este furnizată protecția nu conține nicio clauză care ar putea să permită furnizorului protecției să anuleze unilateral garanția sau ar putea să conducă la creșterea costului efectiv al garanției;

- garanție necondiționată - contractul prin care este furnizată protecția nu conține nicio clauză asupra căreia cumpărătorul protecției (instituția de credit/instituția financiară nebancaară) nu deține controlul, clauză care să poată scuti garantul de obligația de a plăti în termen de maximum 15 zile calendaristice, în cazul în care obligatul principal nu achită la termen plata scadență/plățile scadente;

(ii) garanții reale - se referă la bunuri corporale sau necorporale primite în garanție pentru operațiunile realizate (de exemplu: ipoteca, gajul cu deposedare, inclusiv depozitul colateral, gajul fără deposedare etc.);

(iii) garanții reale intrinseci - se referă la garanții incluse în caracteristicile operațiunii înseși și care nu fac obiectul înregistrării în posturile din afara bilanțului (de exemplu: valorile primite în pensiune simplă, titluri primite în pensiune livrată, bunurile ce fac obiectul contractelor de leasing financiar etc.); împrumutatorii înregistrează garanțiile reale intrinseci în contul de evidență tehnico-operativă 9981 - Alte valori primite;

p) provizioane specifice de risc de credit - provizioanele care se constituie de împrumutatori în scopul acoperirii unor pierderi potențiale din credite/plasamente, sistematizate din punctul de vedere al categoriilor de active pe care le rectifică, al structurării în principal și dobândă a categoriei

de active rectificate, precum și al conturilor în care sunt evidențiate. Acestea sunt prezentate la secțiunea a IV-a "Provizioane" din cadrul anexei nr. 1;

q) valoare justă - suma la care poate fi tranzacționat un activ, de bunăvoie, între părți aflate în cunoștință de cauză, în cadrul unei tranzacții în care prețul este determinat obiectiv.

1) Pentru scopurile prezentului regulament, România este tratată separat de celelalte state membre ale Uniunii Europene.

Art. 3.

(1) Normele interne ale împrumutătorilor, la care se face referire în prezentul regulament, se constituie ca un singur act normativ.

(2) Normele interne prevăzute la alin. (1) se aprobă, în cazul instituțiilor de credit (altele decât organizațiile cooperatiste), de către organele cu funcție de conducere ale acestora, iar în cazul organizațiilor cooperatiste de credit, de către organele cu funcție de conducere ale caselor centrale.

(3) În vederea aplicării, normele interne ale instituțiilor de credit trebuie validate de Banca Națională a României - Direcția supraveghere.

(4) Normele interne prevăzute la alin. (1) se aprobă, în cazul instituțiilor financiare nebancare, la nivelul organelor statutare ale acestora.

(5) Normele interne ale instituțiilor financiare nebancare înscrise în Registrul special se transmit Băncii Naționale a României - Direcția supraveghere.

CAPITOLUL II

Performanța financiară a debitorilor

Art. 4.

(1) Instituțiile de credit încadrează debitorii din afara sectorului instituțiilor de credit în categorii de performanță financiară, care se notează de la A la E, în ordinea descrescătoare a calității acesteia.

(2) Evaluarea performanței financiare a unui debitor, persoană fizică, se realizează potrivit criteriilor stabilite de instituțiile de credit prin norme interne, pornindu-se de la procedura de clasificare a clientelei pe categorii de risc de nerambursare, elaborată de acestea.

(3) Evaluarea performanței financiare a unui debitor, persoană juridică, din afara sectorului instituțiilor de credit se realizează potrivit normelor interne ale instituțiilor de credit, pe bază de punctaj atribuit unor factori cantitativi și calitativi. Factorii cantitativi se referă în principal la următorii indicatori, acolo unde aceștia pot fi determinați: lichiditate, solvabilitate, profitabilitate și risc, inclusiv riscul valutar. Factorii calitativi se referă cel puțin la aspecte legate de modul de administrare a entității analizate, de calitatea acționariatului, de garanțiile primite (altele decât cele care sunt acceptate la diminuarea expunerii față de debitor), de condițiile de piață în care aceasta își desfășoară activitatea.

(4) Indicatorii prevăzuți la alin. (3) se calculează pe baza datelor cuprinse în situațiile financiare ale debitorului, iar categoria de performanță financiară se determină și contribuie la stabilirea categoriei de clasificare a creditelor în luna următoare celei în care instituției de credit i se prezintă raportările respective.

(5) În cazul în care instituțiile de credit se găsesc în imposibilitate de a evalua performanța financiară a unui debitor, persoană juridică, din afara sectorului instituțiilor de credit, aceasta se încadrează direct în categoria E.

(6) Frecvența cu care se determină categoria de performanță financiară a unui debitor, persoană juridică, din afara sectorului instituțiilor de credit coincide cu frecvența cu care se întocmesc situațiile financiare.

(7) În vederea clasificării creditelor, pe perioada cuprinsă între două întocmiri ale situațiilor financiare, se menține ultima categorie de performanță financiară determinată.

(8) Prima clasificare a creditelor pentru debitorii, persoane juridice, din afara sectorului instituțiilor de credit, efectuată potrivit prezentului regulament, ia în considerare categoria de performanță financiară determinată în funcție de ultimele situații financiare.

Art. 5. - În cazul debitorilor din sectorul instituțiilor de credit, performanța financiară se încadrează direct în categoria A.

CAPITOLUL III

Diminuarea expunerilor pe baza garanțiilor

Art. 6.

Pentru scopurile aplicării prevederilor prezentului capitol, împrumutătorii asigură îndeplinirea cerințelor prevăzute în cap. VI "Cerințe de natură informațională", referitoare la garanții.

Art. 7

În scopul determinării valorii cu care se diminuează efectiv sumele reprezentând expuneri din credite/plasamente, sumele înregistrate în contabilitate, aferente garanțiilor eligibile, se ajustează prin aplicarea de coeficienți, cu valoarea cuprinsă între 0 și 1, rezultatul urmând a fi limitat la nivelul sumelor garantate.

Art. 8.

Garanțiile care pot fi luate în considerare de către împrumutători în vederea diminuării expunerii față de debitor sunt cele din tabelul prevăzut în anexa nr. 2, precum și alte garanții reale în conformitate cu normele interne ale împrumutătorilor.

Art. 9

(1) În vederea deducerii din expunerea față de debitor, coeficienții cu care se ajustează sumele înregistrate în contabilitate, aferente garanțiilor din tabelul prevăzut în anexa nr. 2, se stabilesc de împrumutător, pentru fiecare categorie/caz. Valoarea acestor coeficienți nu poate depăși valoarea maximă prevăzută în cadrul tabelului.

(2) Împrumutătorul trebuie să dispună de documentația de fundamentare aferentă stabilirii valorii coeficienților prevăzuți la alin. (1).

Art. 10.

(1) Orice garanție reală, cu excepția gajului general, a garanțiilor constituite asupra bunurilor viitoare²⁾ și a garanțiilor reale prevăzute în tabelul din anexa nr. 2, poate fi luată în considerare pentru diminuarea expunerii împrumutătorului față de debitor, la o valoare ce nu poate depăși valoarea sa justă. În acest scop, împrumutătorii pot lua în considerare numai acele garanții reale pentru care aceștia pot determina valoarea justă pe bază de metodologii proprii³⁾ prevăzute în cadrul normelor interne. În scopul ajustării valorii juste, împrumutătorul stabilește coeficienți, pentru fiecare categorie/caz.

(2) Împrumutătorul trebuie să dispună de documentația de fundamentare aferentă stabilirii valorii coeficienților prevăzuți la alin. (1).

2) Garanțiile pe bunuri viitoare nu produc efecte decât din momentul în care debitorul obține proprietatea asupra bunurilor și, în consecință, nu pot fi luate în considerare în scopul diminuării expunerilor. Cu titlu de exemplu, pot fi menționate: garanții reprezentate de cesionarea despăgubirilor din polițe de asigurare care au ca obiect acoperirea riscului de credit, a despăgubirilor din polițe de asigurare de viață; garanții reprezentate de cesionarea încasărilor din creanțe viitoare.

3) Întrucât valoarea justă este o categorie definită și reglementată în cadrul Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), împrumutătorii elaborează metodologiile pentru determinarea valorii juste a garanțiilor reale primite, având în vedere standardele contabile menționate.

Art. 11.

Polițele de asigurare care au ca obiect garantarea/preluarea riscului de neplată se asimilează scrisorilor de garanție emise de instituțiile de credit și, în consecință, pot fi luate în considerare de împrumutători în calitate de diminuator de risc de credit, în situația în care sunt îndeplinite concomitent următoarele condiții:

- au caracteristici similare celor impuse scrisorilor de garanție emise de instituțiile de credit (care trebuie să fie exprese, irevocabile și necondiționate);

- riscul de credit a fost transferat în afara grupului împrumutătorului prin intermediul operațiunilor de asigurare/reasigurare încheiate cu societăți de asigurare/reasigurare, iar societățile de asigurare/reasigurare din afara grupului, care au preluat riscul, respectă cerințele prevăzute de standardele comunitare în materie (sau de standarde aplicabile societăților de asigurare/reasigurare, pe care, în urma analizei efectuate, împrumutătorul le consideră în mod justificat echivalente standardelor comunitare). În cazul în care riscul de credit a fost parțial transferat, calitatea de diminuator de risc de credit a poliței de asigurare poate fi luată în considerare numai pentru partea transferată;

- normele interne ale împrumutătorului prevăd un coeficient de maximum 0,8 pentru deducerea din expunerea acestuia față de debitor, precum și modalitatea de determinare a calității societăților de asigurare/reasigurare emitente și a nivelului coeficienților pentru fiecare astfel de emitent/categorie de emitenți.

Art. 12. - (1) Garanțiile exprese, irevocabile și necondiționate, acordate de fondurile de garantare a creditelor (FGC) din România prin intermedierea resurselor alocate în acest sens de autoritățile centrale și pentru care acestea își asumă răspunderea, pot fi considerate garanții exprese, irevocabile și necondiționate emise de stat⁴),

- fondurile alocate sunt efectiv transferate FGC de autoritățile centrale; și
- FGC demonstrează împrumutătorului că dispun de o gestiune care să evidențieze distinct

respectivale fonduri, iar acestea sunt utilizate doar pentru garantarea riscurilor aferente.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică numai în condițiile în care împrumutătorul dispune de documentația care să ateste îndeplinirea cerințelor prevăzute.

4) Garanțiile exprese, irevocabile și necondiționate emise de stat au, potrivit tabelului din anexa nr. 2, un coeficient de deducere de maximum 1.

Art. 13 (1) Garanțiile aferente expunerilor reprezentând principalul creditelor/plasamentelor clasificate în categoria "pierdere", în cazul cărora serviciul datoriei este mai mare de 90 de zile și/sau în cazul cărora au fost inițiate proceduri judiciare față de operațiune ori față de debitor, se ajustează prin aplicarea de coeficienți stabiliți de împrumutător, pentru fiecare categorie/caz. Valoarea acestor coeficienți nu poate fi mai mare de 0,25.

(2) Împrumutătorul trebuie să dispună de documentația de fundamantare aferentă stabilirii valorii coeficienților prevăzuți la alin. (1).

(3) Garanțiile aferente expunerilor reprezentând dobânzi curente/restante, atașate creditelor/plasamentelor menționate la alin. (1), nu se iau în considerare, coeficientul care se aplică sumelor aferente respectivelor garanții având valoarea zero.

CAPITOLUL IV

Clasificarea creditelor și plasamentelor și determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit

Art. 14

Pentru scopurile aplicării prevederilor prezentului capitol, împrumutătorii asigură îndeplinirea cerințelor prevăzute în cap. VI "Cerințe de natură informațională".

Art. 15 (1) Expunerile din credite, înregistrate de împrumutători față de debitorii din afara sectorului instituțiilor de credit, se clasifică în următoarele categorii:

- a) standard;
- b) în observație;
- c) substandard;
- d) îndoielnic;
- e) pierdere.

(2) Expunerile din credite/plasamente, înregistrate de instituțiile de credit față de alte instituții de credit, se clasifică numai în categoria "standard" sau "pierdere".

Art. 16

Expunerile din credite/plasamente, înregistrate de împrumutători față de un anumit debitor, se încadrează într-o singură categorie de clasificare, pe baza principiului declasării prin contaminare, respectiv prin luarea în considerare a celei mai slabe dintre categoriile individuale de clasificare.

Art. 17

Operațiunile acoperite, integral și pe toată durata desfășurării acestora, cu depozit colateral plasat la instituția de credit împrumutătoare, pot fi excluse din portofoliul operațiunilor care fac obiectul clasificării și provizionării. Opțiunea se exercită în mod unitar pentru toate operațiunile de acest tip aflate în portofoliu.

Art. 18

În scopul clasificării creditelor/plasamentelor și al determinării necesarului de provizioane specifice de risc de credit, se parcurg următoarele etape:

1. clasificarea creditelor și/sau a plasamentelor:

1.1. identificarea din cadrul sumelor înregistrate în conturile de credite/plasamente a tuturor extraselor reprezentând expuneri din operațiuni derulate cu un anumit debitor și, pentru

fiecare dintre aceste expuneri, identificarea celorlalte atribute necesare pentru realizarea operațiunii de clasificare/provizionare;

1.2. clasificarea acestor expuneri prin aplicarea simultană a următoarelor criterii:

a) în cazul instituțiilor de credit:

- serviciul datoriei;
- performanța financiară;
- inițierea de proceduri judiciare.

Correspondența dintre criterii și categoriile de clasificare este prevăzută în tabelele nr. 1.A și 1.B din anexa nr. 3;

b) în cazul instituțiilor financiare nebankare:

- serviciul datoriei;
- inițierea de proceduri judiciare.

Correspondența dintre criterii și categoriile de clasificare este prevăzută în tabelul nr. 2 din anexa nr. 3;

1.3. reclasificarea acestor expuneri într-o singură categorie, pe baza principiului declasării prin contaminare.

1.4. NOTĂ: Pentru scopuri de optimizare, ultimele două etape pot fi integrate într-o singură etapă care să asigure direct încadrarea globală a expunerilor respective, fără a se mai stabili categorii individuale de clasificare;

2. determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit:

2.1. etapă cu caracter opțional - diminuarea expunerilor, de la etapa anterioară, care sunt garantate, în conformitate cu prevederile cap. III "Diminuarea expunerilor pe baza garanțiilor";

2.2. aplicarea coeficientului de provizionare asupra expunerilor prelucrate anterior și care fac obiectul constituirii de provizioane specifice de risc de credit; corespondența dintre categoriile de clasificare și coeficienții de provizionare este prevăzută în tabelul nr. 3 din anexa nr. 3;

3. reluarea etapelor 1 și 2 pentru toți ceilalți debitori față de care împrumutătorul înregistrează expuneri din credite/plasamente.

CAPITOLUL V

Constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit

Art. 19.

Constituirea de provizioane specifice de risc de credit se referă la crearea acestora și se realizează prin includerea pe cheltuieli a sumei reprezentând nivelul necesarului de provizioane specifice de risc de credit.

Art. 20

Regularizarea provizioanelor specifice de risc de credit se referă la modificarea nivelului existent al acestora în vederea restabilirii egalității dintre nivelul existent și cel al necesarului și se realizează prin includerea pe cheltuieli sau prin reluarea pe venituri a sumei reprezentând diferența dintre nivelul existent în sold al provizioanelor specifice de risc de credit și nivelul necesarului.

Art. 21

Utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit se referă la anularea provizioanelor specifice de risc de credit și se realizează prin reluarea pe venituri a sumei reprezentând nivelul existent în sold al provizioanelor specifice de risc de credit aferente creditelor/plasamentelor pentru care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

- au fost epuizate posibilitățile legale de recuperare ori s-a împlinit termenul de prescripție;
- au fost transferate drepturile contractuale aferente respectivului credit/plasament.

Art. 22.

Împrumutătorii constituie și/sau regularizează lunar provizioanele specifice de risc de credit aferente creditelor/plasamentelor evidențiate în

sold la finele lunii respective, prin includerea pe cheltuieli și/sau prin reluarea pe venituri, indiferent de rezultatul financiar înregistrat al perioadei.

Art. 23.

Împrumutătorii constituie, regularizează și utilizează provizioanele specifice de risc de credit, utilizând moneda de exprimare a creditelor/plasamentelor pe care le corectează.

CAPITOLUL VI

Cerințe de natură informațională

Art. 24

Pentru scopurile aplicării prezentului regulament, împrumutătorii trebuie să dispună de metode adecvate de organizare a informației și de proceduri, care să asigure îndeplinirea cerințelor legate de clasificarea creditelor/ plasamentelor și determinarea necesarului de provizioane specifice de risc de credit, precum și de constituirea/regularizarea/utilizarea acestora. În particular, printre cerințele a căror îndeplinire trebuie asigurată de metodele și procedurile menționate, împrumutătorii trebuie să aibă în vedere și următoarele cerințe5):

a) realizarea și păstrarea corespondenței dintre garanțiile reale/personale eligibile și operațiunile reprezentând credite/plasamente pe care acestea le garantează;

b) identificarea din cadrul sumelor înregistrate în conturile de credite/plasamente și în conturile de garanții, care se regăsesc în bilanț, în afara bilanțului și în evidența tehnico-operativă, a tuturor extraselor aferente unei anumite operațiuni și, pentru fiecare dintre aceste extrase, stabilirea/atașarea tuturor atributelor necesare pentru realizarea operațiunii de clasificare/provizionare;

c) ajustarea sumelor înregistrate în contabilitate, aferente garanțiilor, în scopul determinării valorii cu care se diminuează efectiv sumele reprezentând expuneri, extrase din conturile de credite/plasamente;

d) identificarea tuturor operațiunilor, reprezentând credite/plasamente și garanții aferente, desfășurate cu un anumit debitor;

e) identificarea tuturor debitorilor față de care împrumutătorul înregistrează expuneri din credite/plasamente;

f) realizarea și păstrarea corespondenței dintre extrasele din conturile de provizioane specifice de risc și extrasele aferente

5) Cerințele cu privire la garanții sunt obligatorii numai în cazurile în care garanțiile se utilizează în scopul diminuării expunerilor. operațiunilor de credit/plasament pentru care acestea au fost constituite.

Art. 254

Împrumutătorii au obligația să dispună de metode adecvate de organizare și conservare a informației, precum și de proceduri care să permită verificarea datelor primare și a modului în care acestea au fost prelucrate în scopul clasificării creditelor/plasamentelor și al determinării necesarului de provizioane specifice de risc de credit, precum și în scopul constituirii/regularizării/utilizării acestora, pentru fiecare închidere contabilă.

Art. 26.

- (1) Fără a aduce atingere prevederilor alin. (3), împrumutătorii raportează Băncii Naționale a României, periodic, situațiile privind clasificarea expunerilor din credite/plasamente și necesarul de provizioane specifice de risc de credit aferent acestora.

(2) Forma și conținutul formularelor de raportare, precum și frecvența și modalitățile de transmitere a situațiilor menționate la alin. (1) se stabilesc prin ordin emis de Banca Națională a României.

(3) La solicitarea Băncii Naționale a României, împrumutătorii raportează orice altă situație care poate fi obținută pe baza informațiilor utilizate pentru întocmirea situațiilor menționate la alin. (1).

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 27.

(1) Presentul regulament intră în vigoare începând cu prima zi din luna imediat următoare celei în care a avut loc publicarea.

(2) Instituțiile de credit aplică prevederile prezentului regulament începând cu luna următoare celei în care Direcția supraveghere din cadrul Băncii Naționale a României comunică decizia privind validarea normelor interne, conform art. 3.

Art. 28.

(1) De la momentul la care un împrumutător începe aplicarea prezentului regulament, Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, cu modificările și completările ulterioare, și Normele metodologice ale Băncii Naționale a României nr. 12/2002 pentru aplicarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, cu modificările și completările ulterioare, își încetează aplicabilitatea pentru împrumutătorul în cauză.

(2) La momentul la care își încetează aplicabilitatea pentru toți împrumutătorii, dar nu mai târziu de 30 septembrie 2009, Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 626 din 23 august 2002, cu modificările și completările ulterioare, și Normele metodologice ale Băncii Naționale a României nr. 12/2002 pentru aplicarea Regulamentului

Băncii Naționale a României nr. 5/2002 privind clasificarea creditelor și plasamentelor, precum și constituirea, regularizarea și utilizarea provizioanelor specifice de risc de credit, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 626 în 23 august 2002, cu modificările și completările ulterioare, se abrogă.

Art. 29.

Nerespectarea prezentului regulament atrage aplicarea măsurilor și/sau a sancțiunilor prevăzute la art. 226 și 229 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006, aprobată cu

modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare, respectiv la art. 52 și 53 din titlul I al Ordonanței Guvernului nr. 28/2006, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 266/2006.

Art. 30.

Anexele nr. 1-3 fac parte integrantă din prezentul regulament.

Art. 31.

Prezentul regulament se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Consiliului de administrație al
Băncii Naționale a României,
Mugur Constantin Isărescu

București, 19 martie 2009.
Nr. 3.